

17 000 vantaalaisen vastaukset koottu: suurella osalla kouluja koetaan sisäilmaongelmia

Vantaan kaupungin toimitiloja koskeva sisäilmaoirekyselyn yleisraportti on valmistunut. Sisäilmatilanne Vantaalla on samantasoinen kuin muissakin kunnissa. Kaupunkitasoisen tulosraportin perusteella Vantaan koulujen, päiväkotien ja ammattiopisto Varian tiloissa sisäilmahaitat ovat yleisiä.

Tuloksissa noin 10 % koulurakennuksista ja noin 15 % päiväkotirakennuksista on käyttäjien arvion mukaan kunnossa. Pelkästään rakenneteknisellä arviolla ei välttämättä tunnisteta kaikkia ongelmakohteita, joissa käyttäjien mielestä esiintyy sisäilman olosuhdehaittoja ja oireilua. Kohteita, jotka vaativat välittömiä toimenpiteitä, on useita, mutta lopullista listaa kohteista ei ole vielä käytettävissä.

Alakoululaisista 89 % kokee, että oma terveydentila on hyvä tai erinomainen. 70 % yläkoululaisista kokee näin. Varhaiskasvatuksen lapsista 86 %:lla yleinen terveydentila on heidän vanhempiansa mukaan hyvä tai erinomainen. Variassa vastaava luku on 68 % ja kaikkien tutkittujen kohteiden henkilöstöllä 72 %.

Tutkimus on laajin tähän mennessä tehty suomalaiskoulujen ja päiväkotien sisäolosuhteita, oireita, sairauksia ja haittatekijöitä kartoittava tutkimus. Kyselyyn vastasi 17 000 henkilöä eli 40 % kyselyn saaneista. Henkilökunnasta kyselyyn vastasi yli 60 %.

- Tutkimus on urauurtava, aiempaa vastaavan laajuista selvitystä esimerkiksi päiväkotien tilanteesta ei ole tehtynä. Tulokset täydentävät Vantaan kaupungilla ollutta kuvaa kaupungin tilojen tämänhetkisestä terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Tulosten perusteella varmistamme, että korjaustyöt kohdennetaan tärkeimpiin kohteisiin, apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth sanoo.

Sisäilma-altistumiseen liitetty oireilu on vähäisintä päiväkodeissa ja yleisintä yläasteella, ammattioppilaitoksen opiskelijoilla ja henkilökunnalla. Sisäilman altisteiden ja astman välillä löytyi yhteys, muihin kroonisiin sairauksiin ei tässä tutkimuksessa löytynyt yhteyttä.

- Sisäilmaongelmaisten rakennusten osuus on samalla tasolla kuin muissakin SataKunta-hankkeeseen osallistuvissa kunnissa, sanoo tutkimuksesta Turun yliopistossa vastaava työterveyshuollon ja ympäristölääkätieteen professori Tuula Putus.

Yleisimmät sisäilman olosuhdehaitat ovat melu, tunkkaisuus ja pöly. Mikrobiperäisille hajuille, erityisesti viemärin hajulle, altistuminen nousi haitaksi useissa kohteissa. - Varhaiskasvatuksessa olevien lasten runsas ulkoilu vähentää oireilun riskiä, Putus sanoo.

- Tulosten pohjalta voidaan jo tässä vaiheessa sanoa, että viemärikaasujen altistumiseen tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota. Tilojen meluisuus ja pölyisyys ovat myös asioita, joihin voimme omilla toimenpiteillämme nopeasti vaikuttaa. Ilmanvaihdon ratkaisemme rakennuskohtaisesti, kuten kuntien sisäilmaverkoston ohjeistus suosittelee, tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius sanoo.

Kaupunki on julkaissut kaupunkitasoisen raportin kokonaisuudessaan osoitteessa vantaa.fi/oirekysely. Tämän lisäksi Turun yliopisto tuottaa kohdekohtaisia raportteja. Vantaan kaupunki julkaisee ne ja tiedottaa niistä erikseen, kun Turun yliopisto on toimittanut raportit kokonaisuudessaan Vantaan kaupungille.

- Kaupunkitasoisesta raportista ilmenee jo se, että olosuhteet kaupungin tiloissa vaihtelevat. Kohdekohtaiset raportit tuonevat tähän seikkaan täsmennystä. Käyttäjien kokemat sisäilmahaitat ohjaavat, mihin kaupungin on suunnattava tarkemmat tutkimukset ja välittömät toimenpiteet, Wallenius sanoo.

Tutkimuksen ohella Vantaan kaupungin menettelytavat sisäilma-asioissa jatkuvat normaalisti. Tärkeää on, että oireista kärsivät hakeutuvat hoitoon, heidät tutkitaan ja hoidetaan omien oireittensa vaatimalla tavalla. Jotta oppilaiden oireilun määrästä saadaan luotettavaa tietoa, huoltajia pyydetään ilmoittamaan kouluterveydenhoitajalle sellaisista lapsen oireista, joiden epäillään liittyvän koulun sisäilmaan. Työterveyshuollon tulee olla tietoinen sisäilmaongelmien aiheuttamista oireiluepäilyistä. Kohteissa työskentelevien pitää edelleen tehdä ilmoituksia havaitsemistaan sisäilmaongelmista myös esimiehelleen. Vantaan kaupungilla on vakiintunut toimintamalli sisäilma-asioiden tutkimiseen ja korjaamiseen.

Yleisraportti on koottu koulujen oppilaiden ja huoltajien vastauksista ja päiväkotilasten huoltajien vastauksista, kaupungin ja Vantin henkilöstökyselyn ja Varian opiskelijoille suunnatun kyselyn aineistoista. Kouluja ja päiväkoteja on yhteensä noin 200. Eri kohderyhmiin kuului yhteensä noin 35 000 lasta, koululaista ja opiskelijaa sekä 4 800 tiloissa työskentelevää. Tutkimus toteutettiin sähköisillä kyselylomakkeilla 3.11.2018–20.1.2019. Sisäilmaoirekysely on osa Turun yliopiston Satakunta-hanketta. Julkaistu: 3.4.2019